

2880 alt., en el quadrifini Setcases-Queralls-Mentet-Toès; segons C. A. Torras, *Pir. Cat.*, en diuen *Pic del Gegant* en el vessant de Cfl.; p. *də bəstíméns*, 1924, 1926 (a gent de Setcases etc.); a Fontpedrosa me'l citaven junt amb Bacivers (XXIII, 139.11). Se sol explicar com degut a l'acc. 'vaixell, gran embarcació' (*DECat* 1, 721.20, cf. 721b11 ss.) perquè és el primer que albiren les naus quan s'acosten al litoral. Si he de reservar la meua opinió, més aviat que perquè el primer i més clar que es veu des de l'E. és Costabona, és a causa del lloc veí *Els Bastiments*, que a Queralls apliquen a un indret d'aquells paratges (1969) i no seria més aviat en el sentit de lloc on deposaven les provisions per als pastors? (*DECat*, 721a37).

Bastit, pròpt. NP, ross., que conec com a cognom d'homes de Corbera de Dalt i de Sta. Coloma de Tuïr, així com de la Font *d'am bəstít* te. St. Miquel de Lloets (XXVII, 9.21, 7.7, 11.14). El lloc ben conegut és el que denomina un paratge cabdal de la ciutat de Perpinyà, en la qual se sol escriure, *Pont d'En Vestit* (damunt la Bassa, XXVII, 104.13, i oït sovint des de 1924 i 1960), crec grafia errònia (fóra acc. poca-solta), i em sembla que era l'opinió d'Alart, que ho escriu de totes dues maneres en l'*InuLC*, però documenta la *Plaça d'En Bastit* (s. v.) en un doc. de 1395; advertint que és avui *la Pl. del Pont d'En Vestit*. El sentit ja es comprendria millor com a NP, àlies, d'un home ben fort i format (*bien bâti*); però potser es tracta més aviat d'un nom usat a manera de gentilici de la gent de *La Bastida*.

Lo Basto te. Catí, V. *Bast*

BASTONS

Nom ja antic de diversos poblats. *Bastons*, llogaret disseminat que es veu poc apartat a l'Est de la ctra. de St. Feliu de Pallerols a Olot (dependent de la par-ròquia de Pallerols, *Nom. C.E.C.*). Un mas o page-sia entre Olot i Ridaura, no lluny de la ctra. de St. Joan de les Abad. (1934). Un veïnat *Els B.*, a Osona te. El Brull, en el mateix *Nom.*: Sant Jaume dels *Bastons* avui Mas *Bastons*, prop de Viladrover (el Dr. Antoni Pladevall en té document medieval): Un «Valle de *Bastones*» prop de Rubí imprès en el *Cart.* de St. Cugat (II, 101) amb data 1013, hi figura en doc. de fi del S. x, però és d'autenticitat, forma i data controvertida (dubto que sigui un Bassons que hi troba En Rubió Lois (*Cat. Car.* II, 198, nota i índex). No en tinc altres docs. antics, però com a NP *Petro Bastoni* figura en un doc. ross., a. 1145 (relatiu a Tresmals, colle. Moreau, LXI).

ETIM. No deu ser NP germ., com sovint ho són els noms de poblat de la zona (res en Först., colle. 250, ni hi ha arrel antroponímica germ. en *Bast-*, *Best-*, *Bist-*); res tampoc, ben conegut, en el tresor onomàstic romà, cèltic etc.; sens dubte etim. solidària del mot pan-romànic que ha donat el cat. *bastó* etc. (res en Schulze, ni en Skok, ni en Weisgerber, *Rhen. Germ.-Celt.*).

Però les darreres recerques, com exposa el *DECat*, semblen provar que és una relíquia gàlica, potser varament cèltica, i en connexió amb l'arrel del ll. tardà *BATTUERE* 'batre'. I realment no deixem de trobar-li un bon agafador toponímic en el Nord de la Gàllia, en el nom antic de la petita ciutat de *Bastogne* a l'E. de les Ardenes, prop del límit belga amb Luxemburg, i ja a la frontera de les llengües, en alem. *Bastonach*, *-stenach*, car es troba anomenat *Bastonacum* en alguns docs. antics, i *Bastonica* entorn de 887 (Holder, I, 358, III, 815): de cap manera això s'explicaria millor que admetent com a ètimon un duplicat formatiu **BASTON(I)ACUM* (> alem.), *BASTÓNICA* (> fr. *Bastogne* cf. *Sologne* -ONIGA; i *Massoniacum* a Renània al costat de *Massonia* en el Gard, cf. Holder, II, 455).

El tipus *BASTONIACUM es repeteix, car hi ha un *Bastigny* a Normandia (c^o St. André, departament Eure); encara que no ens vaga de comprovar si tots tenen *Bast-* antic, també s'hi deuen ajuntar els noms, part o tots, com *Battigny* (Meurthe-et-M.), *Batignolles* te. París, *Batilly* etc.; en tot cas, tot plegat tendeix a comprovar el caràcter gallo-cèltic del *Bastons* cat., i apartar-lo del grup ibero-basc que he tractat s. v. *Bastanist*.

Sa BASTORRA

Eivissenc. El conjunt de la història del mot *bestor(re)* cat. i oc. antic 'torricó i recambró alt d'un castell', 'torratxa dalt d'un lloc fort' (*DECat* VIII, 627a21-b-18) no ens pot deixar dubte que és un derivat de *torre* amb el prefix *bes-*, de cosa secundària (BIS-): a Eivissa designa la que hi havia al capdamunt del Vedrà (Nomencl. Mar. § 37); per més que allà vaig oïr-hi una variant local *pəstóŕə* (627a55), i en una de les seves *Rondalles Eiv.*, Joan Castelló (48), ens en faci conèixer una altra (si no hi ha error tipogràfic), de la tradició folklorica: «casi en es cim de tot de *Sa Bastora*, que és sa punta més alta de pujar, tenia es gegant sa lloriguera dins una cova». Totes dues variants han de ser secundàries, i possiblement explicables com a reaccions de parlar arabitzant dels moriscos: la *p-*, per ultracorreció de llur canvi de *p-* en *b-*; i com que l'àrab repugna a les estructures de més de tres consonants, potser pronuncià *-ora* en lloc del cat. *-orre*. Passà a NP «fratris Guillelmi *Bestorr*» síndic del monestir de Jau a. 1303 (*Cart.* de Vilafranca de Conflent, 180).

BASTÜS

(O *-turs*), llogaret te. Orcau, en una vall poc a l'E. d'Orcau, cap a mig camí d'Isona a Tremp.

PRON. MOD.: *bastús* 1920 a Palau de Noguera; id. 1954 a Figuerola i al poblet mateix.

DOC. ANT. 954: *Basturz* (citat junt amb Carreu: Abadal, *Pall. i R.*, 369); 1010: «illo collo de *Uasturci*, ad ipsa eclesiola» (citat junt amb Orcau i Gavet: Se-